

แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

วันศุกร์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549

ณ โรงแรมอู่ทองอินน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

2547

กรม. มีมติเห็นชอบให้ สศช. ดำเนินการแผนฯ

20 ก.ค. 47

2548

- การหารือกับส่วนราชการ ณ จ.กาญจนบุรี
- การสัมมนาเพื่อประเมินแผนฯ 9 และแนวทางแผนฯ 10
- การประชุมประจำปี สศช.
- การสำรวจความเห็นของชุมชน 108 หมู่บ้าน
- คณะกรรมการบริหาร สศช. เห็นชอบกรอบแผนฯ 10
- ระดมความเห็นประชาชน 4 ภาค

ก.พ. 48

เม.ย. 48

มิ.ย. 48

ก.ย. 48

ก.ย. 48

ธ.ค. 48

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (ต่อ)

2549

- ประเมินสังเคราะห์ผล 4 ภาค ม.ค. 49
- ระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ก.พ. 49
- ประชุมประจำปี สศช. มี.ย. 49
- ยกร่างรายละเอียดของแต่ละยุทธศาสตร์ ก.ค.-ธ.ค. 49
- ประกาศใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ต.ค. 49

สถานการณ์การพัฒนาประเทศ

ผลการพัฒนาที่ผ่านมา

- ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- ใช้ทุนที่มีอยู่ในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง...

5 บริบทของการเปลี่ยนแปลง

ความเชื่อมโยงเศรษฐกิจการเงินโลก

- การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของเงินทุน
- การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้าและการบริการ
- การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของความรู้และคน

5 บริบทของการเปลี่ยนแปลง

เทคโนโลยี

- การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี
- การเชื่อมโยงของเทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญา

5 บริบทของการเปลี่ยนแปลง

สังคม

- การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- การพัฒนาคุณภาพของประชาชน
- การเปลี่ยนแปลงของสถาบันต่างๆ

5 บริบทของการเปลี่ยนแปลง

ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- Tsunami
- การเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างของโลก
- โรคอุบัติใหม่

5 บริบทของการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบการบริโภค

- แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค
- การบริโภคสินค้าต่างวัฒนธรรม

หลักการพื้นฐานของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม

ฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและ
ยั่งยืน

เพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วย
ฐานความรู้

พัฒนาประเทศให้มีการ
เจริญเติบโตที่สามารถสร้าง
ความมั่นคง และกระจาย
ผลประโยชน์ให้กับประชาชน

เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก
และภูมิภาค

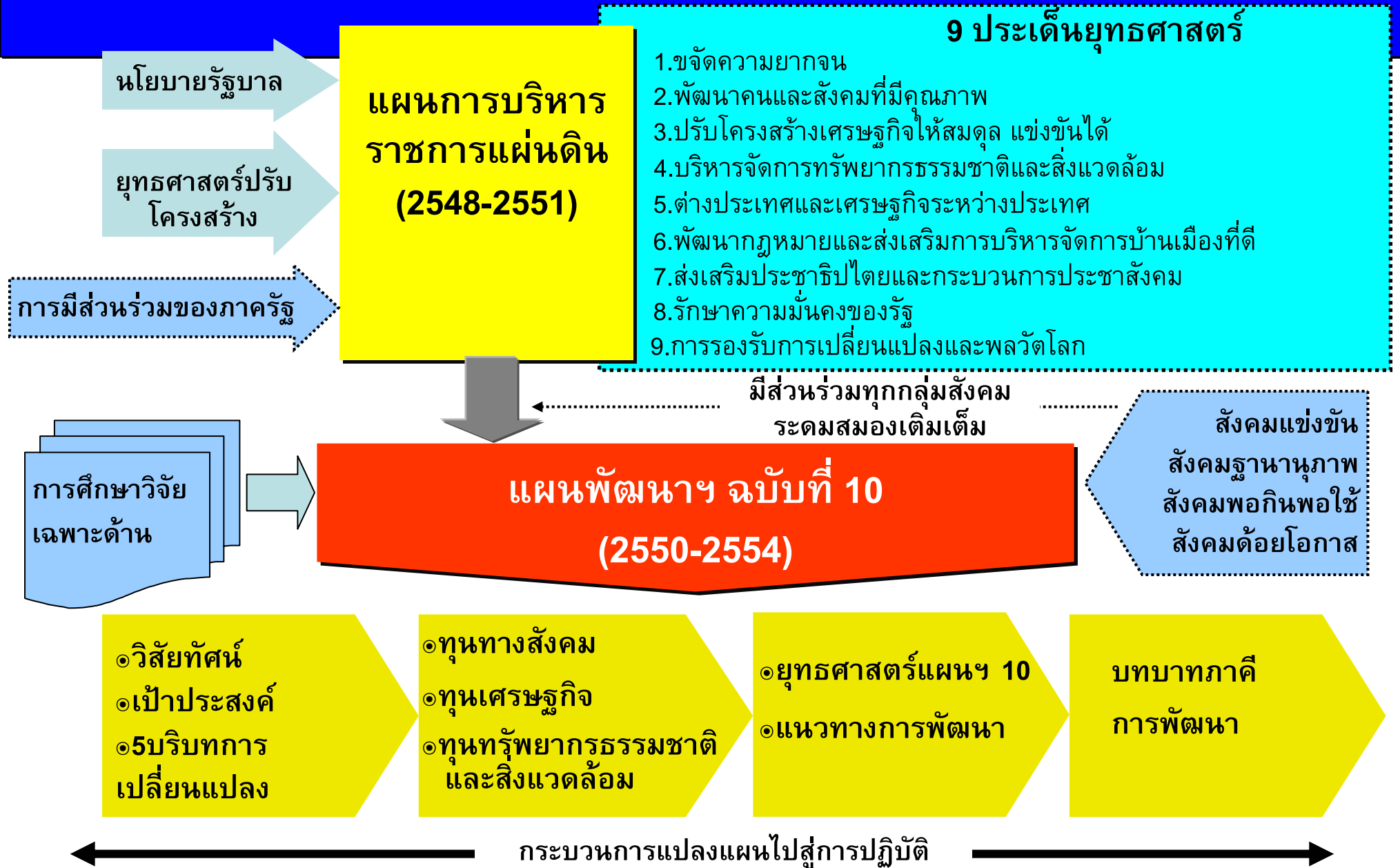
นโยบายสังคมเชิงรุก

ได้ดีขึ้น

กรอบแนวคิดของแผนฯ 10

- มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน Green Society”
- แนวคิดพื้นฐานยังคงยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
- โดยคำนึงถึง
 - ✦ ดำเนินการในทางสายกลาง
 - ✦ ความสมดุลและยั่งยืน
 - ✦ ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล
 - ✦ การมีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันโลก
 - ✦ การเสริมสร้างคุณภาพคน
- เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนา

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

กรอบยุทธศาสตร์ของแผนฯ 10

5 บริบทการเปลี่ยนแปลง

- ความเชื่อมโยงเศรษฐกิจการเงินโลก
- สังคม
- ทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
- เทคโนโลยี
- รูปแบบการบริโภค

ครัวเรือน

ชุมชน

ประเทศ

ทุนเศรษฐกิจ

ทุนสังคม

ทุนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์
การพัฒนา

บทบาทภาคี
การพัฒนา

1.....

• ชุมชน/ผู้นำ
ชุมชน/ปราชญ์
ชาวบ้าน

2.....

• สภาที่ปรึกษา

3.....

• ภาคเอกชน

4.....

• ภาคราชการ

5.....

• สถาบันการศึกษา/
สถาบันวิจัย

• องค์การอิสระ

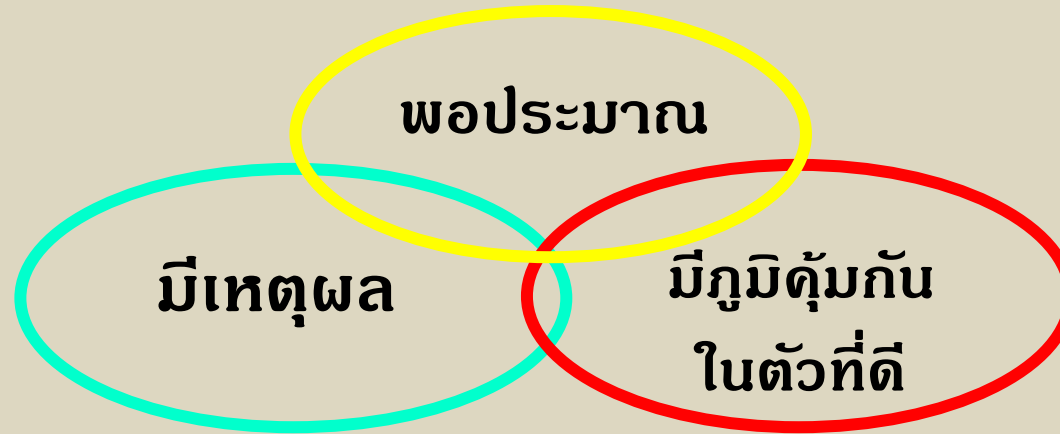
• ทุนคืออะไร?

• มีปัญหาอะไร?

• จะเสริมสร้างอย่างไร

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

เงื่อนไขความรู้
(รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)

เงื่อนไขคุณธรรม
(ซื่อสัตย์ สุจริต ชยัน อดทน แบ่งปัน)

นำไปสู่

ชีวิต/เศรษฐกิจ/สังคม

สมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน

ทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนฯ 10

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย

มุ่งนำทุนที่มีอยู่ใน
สังคมไทย
มาใช้ให้เกิดประโยชน์
และเสริมสร้างให้เข้มแข็ง

ทุนสังคม

ทุนเศรษฐกิจ

ทุนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

วางแผนทาง
เสริมสร้างทุนจาก

บุคคล

ครอบครัว

ชุมชน

สถาบัน

ประเทศ

ความหมายและองค์ประกอบ

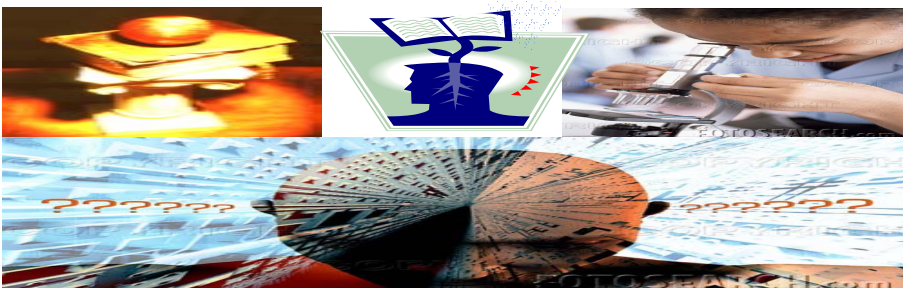

ทุนทางกายภาพ

ทุนหรือสินทรัพย์ทางการเงิน

ทุนเศรษฐกิจ

Intangible capital

แรงงาน/ทรัพยากรมนุษย์

ทุนเศรษฐกิจ

แนวทางเสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ

- **ทุนทางกายภาพ** ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล แข่งขันได้ ดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุก พัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี
- **ทุนทางการเงิน** รักษาเสถียรภาพภายนอก ติดตามและกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายเงินทุน ส่งเสริมการทำธุรกรรมการเงินใหม่ ๆ ส่งเสริมการออมภายในประเทศ ระดมทุน จัดสรรทุนให้การผลิในระดับฐานราก สร้างวินัยทางการเงิน
- **ทุน Intangibles** เร่งผลิตบุคลากรด้าน ว&ท ส่งเสริมเอกชนในการลงทุนด้าน R&D ค้ำครองทรัพย์สินทางปัญญา และส่งเสริมการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์
- **ทรัพยากรมนุษย์** สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาฝีมือแรงงานให้รองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

ทุนเศรษฐกิจ

บทบาทของภาคี

- **ภาครัฐ** สร้างความรู้ ให้ข้อมูลนโยบายรัฐบาลและแนวทางปฏิบัติ และตัดสินใจทางเลือกการพัฒนา
- **สถาบันการศึกษา** เป็นแกนนำชุมชนให้มีการวิจัยท้องถิ่น และจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบ
- **ธุรกิจเอกชน** พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในสถานประกอบการ
- **ประชาชน** ร่วมวิจัยและพัฒนา ร่วมติดตามการทำงานของภาครัฐ
- **สื่อมวลชน** สร้างระบบสื่อสารนโยบายจากภาครัฐสู่ชุมชนที่ตรงกับข้อเท็จจริง

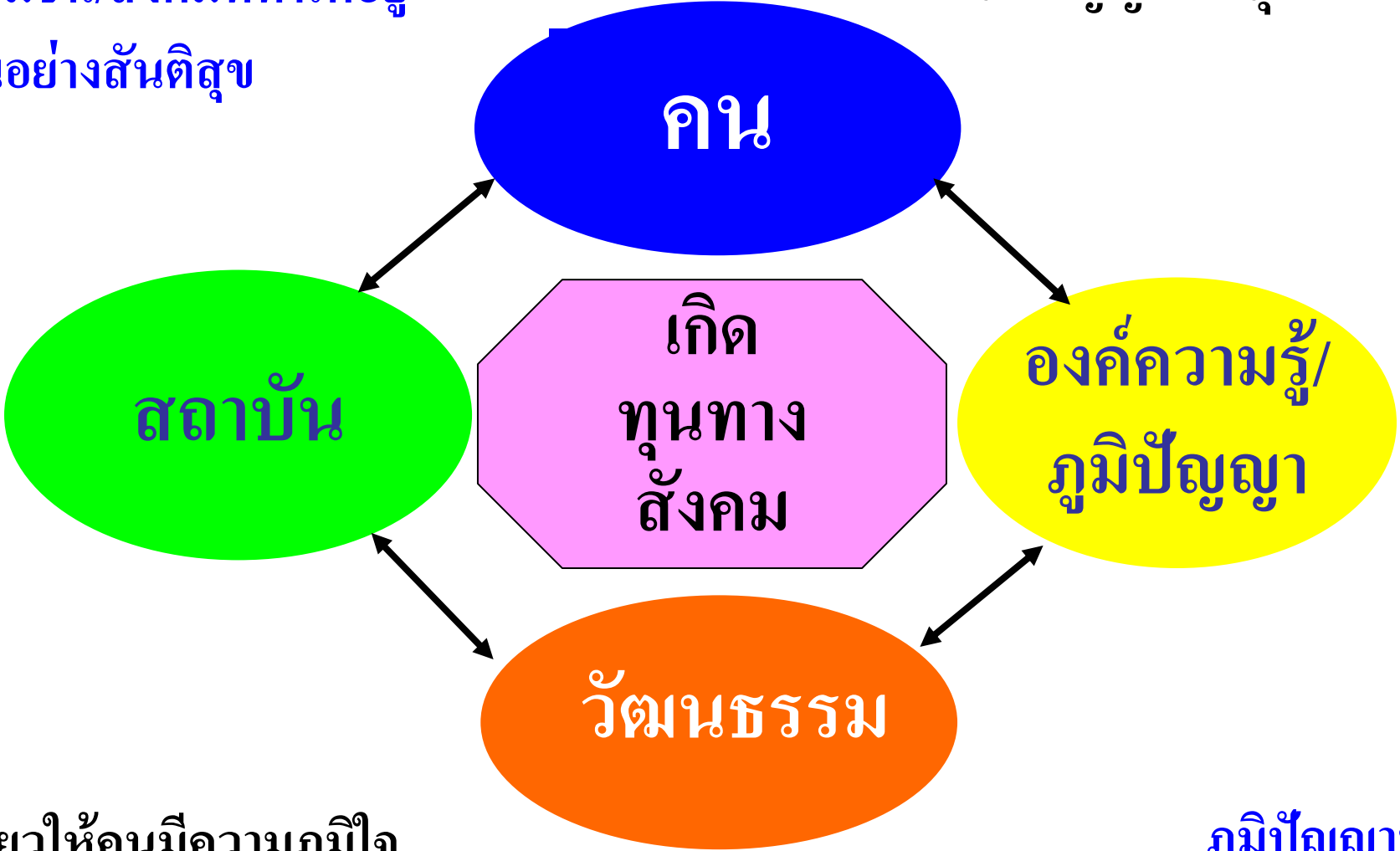
ทุนเศรษฐกิจ

ประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจเพิ่มเติม

- การออมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับระบบเศรษฐกิจในการรองรับต่อการรวมกลุ่มทางการค้าและการการเงิน
- การเพิ่มมูลค่าให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ
- การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

สนับสนุนให้เกิดพลังของ
คนในชุมชน/สังคมที่ทำให้อยู่
ร่วมกันอย่างสันติสุข

มีคุณภาพทั้งด้านจิตใจ
สติปัญญาและสุขภาพอนามัย

ยึดเหนี่ยวให้คนมีความภูมิใจ
และตระหนักในรากเหง้าของตนเอง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
และความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่

ทุนสังคม

แนวทางเสริมสร้างทุนสังคม

- **เพิ่มคุณภาพ/ศักยภาพคน** พัฒนาคคนในทุกมิติทั้งด้านจิตใจ สติปัญญาและสุขภาพอนามัย
- **ส่งเสริมบทบาทสถาบันหลักทางสังคม** สร้างความเข้มแข็ง/เพิ่มและเชื่อมโยงบทบาทสถาบันทางสังคมในการพัฒนาสังคม สนับสนุนการทำธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม น้อมนำหลักการ รู้ รัก สามัคคี ปลูกฝังความรักชาติ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างภาคีการพัฒนา
- **อนุรักษ์ พัฒนา เสริมสร้างวัฒนธรรมที่ดีงาม** ปราชญ์/ผู้รู้ถ่ายทอดภูมิสู่คนรุ่นใหม่ผ่านศูนย์การเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้ชุมชนกับการเรียนการสอน ส่งเสริมเด็กให้สืบสานจารีตประเพณี พัฒนาแหล่งวัฒนธรรมปรับใช้เทคโนโลยีกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคีการพัฒนาร่วมรักษา ใฝ่ระวัง พัฒนาคุณค่าทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นไทย

ทุนสังคม

แนวทางเสริมสร้างทุนสังคม (ต่อ)

พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา จัดการองค์ความรู้ในชุมชนให้เป็นระบบที่ชุมชนเป็นเจ้าของ ถ่ายทอด พัฒนา ต่อยอดภูมิปัญญา ผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นความรู้ใหม่ในการดำรงชีวิต สร้างสรรค์มูลค่าทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการงานวิจัย/นักวิจัยพื้นบ้าน จดลิขสิทธิ์ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเพิ่มทุนทางสังคม ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาบุคลากรให้มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนโดยชุมชนมีบทบาทหลัก มีมาตรการจูงใจให้คน/ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม พัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน บริการ/ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ต่อยอดจากภูมิปัญญาไทย

ทุนสังคม

บทบาทของภาคี

ประชาชน เป็นแกนนำขับเคลื่อนการพัฒนา/เพิ่มทุนทางสังคมให้สอดคล้องกับโอกาส ศักยภาพ ความพร้อมของพื้นที่

ภาครัฐ เชื่อมโยงการพัฒนาทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ ทุนทรัพยากรธรรมชาติฯ ให้เกื้อหนุนการพัฒนาประเทศ

ภาคเอกชน ขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จัดทำบรรษัทภิบาล จัดกิจกรรมเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สื่อ ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ เป็นแกนฟังความคิดและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน บุคลากรสื่อมีจิตสำนึก/รับผิดชอบต่อ เป็นแบบอย่างที่ดี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงทุนด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรฯ อย่างสมดุล เชื่อมโยงกัน สนับสนุนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร บุคลากร

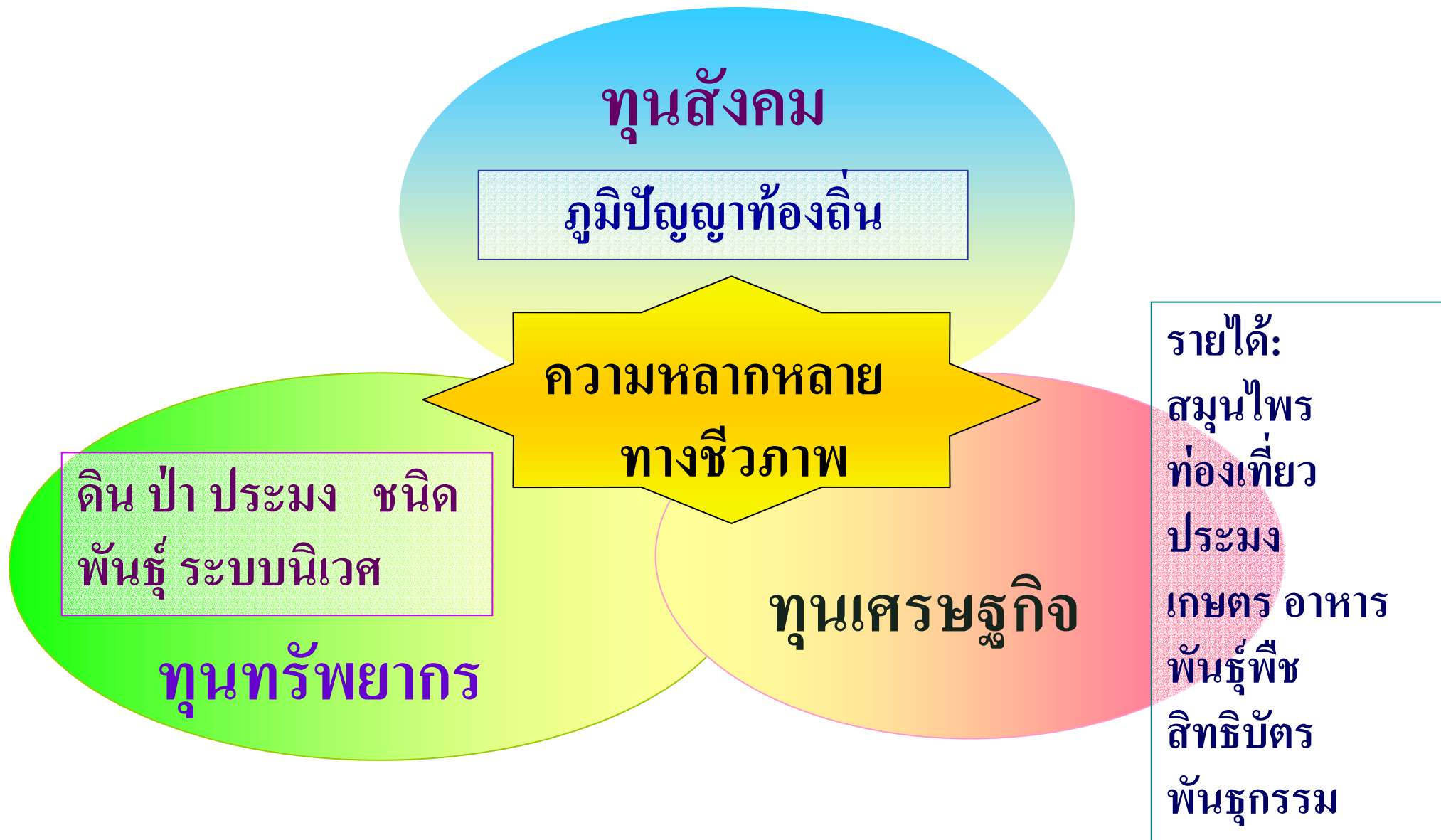
สถาบันการศึกษา ทำวิจัยร่วมกับชุมชน สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชน ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ทุนสังคม

ประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจเพิ่มเติม

- การสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อเตรียมรับสังคมผู้สูงอายุ
- ความเชื่อมโยงระหว่างทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ ทุนทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้วัฒนธรรมเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ การสร้างพลังร่วมเพื่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- แนวทางการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับ ครอบครัว ชุมชน และประเทศ
- บทบาทของภาคีในการขับเคลื่อนทุนทางสังคม เช่น สื่อ ธุรกิจ เอกชน

ความหลากหลายทางชีวภาพเชื่อมโยงกับทุน 3 ด้าน

**เศรษฐกิจบนฐาน
ความหลากหลาย
ทางชีวภาพ**

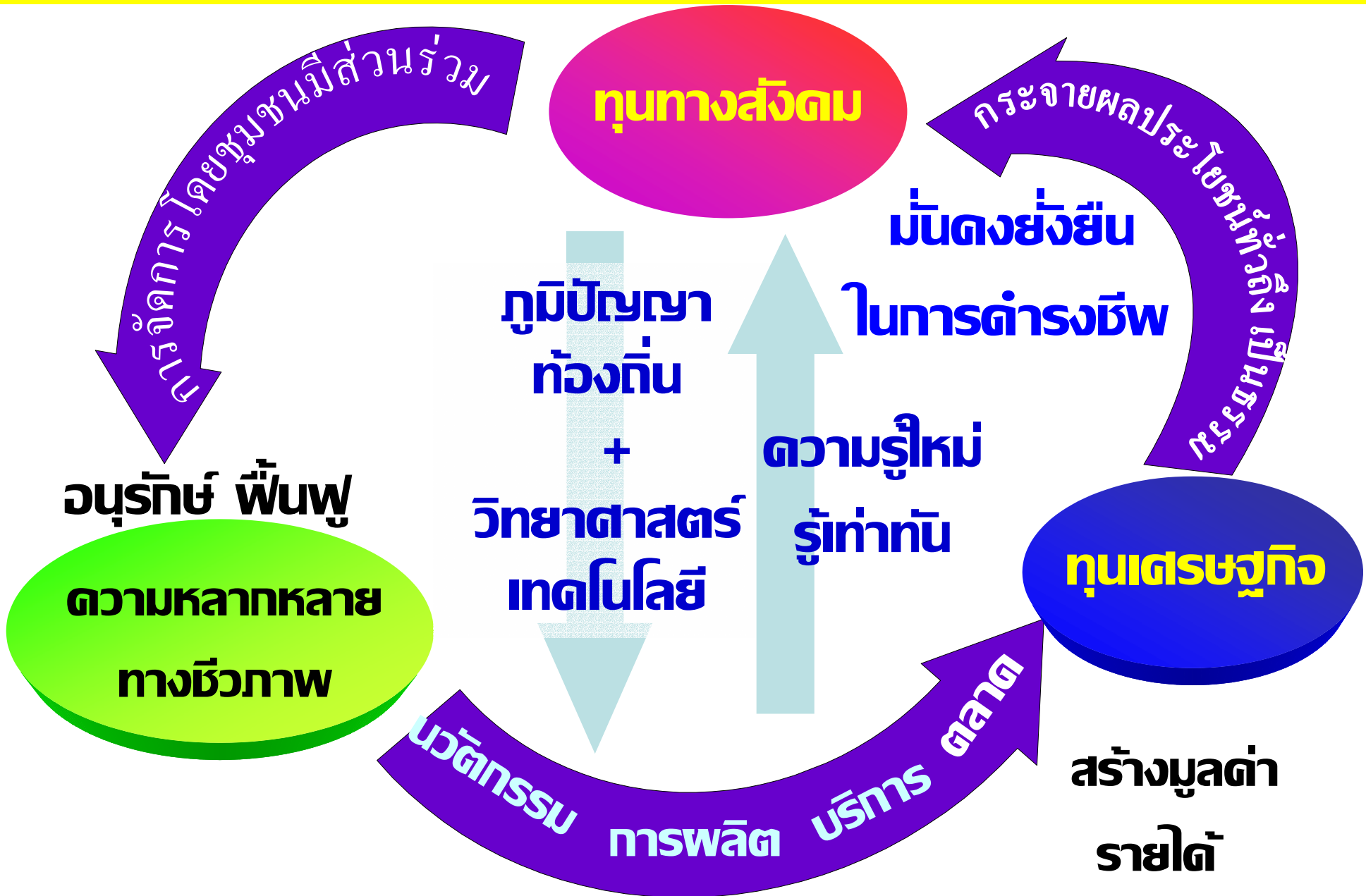
การผลิต

- สมุนไพร ยา
- เกษตรอินทรีย์/วนเกษตร
- ไม้ดอกไม้ประดับ สัตว์สวยงาม
- เศรษฐกิจชุมชนจากภูมิปัญญา
- ประมงพื้นบ้าน/ชายฝั่ง
- พลังงานทดแทน ไบโอดีเซล

บริการ

- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- การแพทย์/สาธารณสุข
- กิจกรรมเพื่อสุขภาพ สป

กระบวนการเสริมสร้างทุน

ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พัฒนาทุนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยคุ้มครองพันธุ์กรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลักดันยุทธศาสตร์ที่เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานความหลากหลายทางชีวภาพ วิจัย/พัฒนาใช้ความรู้สมัยใหม่ยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาระบบข้อมูล/องค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาระบบบริหารจัดการ กลไกตรวจสอบการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ

เสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรายสาขา อาทิ การบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ การบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพดินและที่ดิน การบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ มาตรการกั้นกรองและเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมมลพิษ กำหนดตัวชี้วัดประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ส่งเสริม/สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสะอาดในกระบวนการผลิต/บริการ

ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทบาทของภาคี

ภาครัฐ ปรับบทบาทเป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวก สนับสนุนชุมชนในเรื่องสิทธิการดูแลทรัพยากร/การพัฒนาองค์ความรู้ กำหนดกติกาสร้างความยุติธรรมระหว่างการใช้ประโยชน์โดยภาคการผลิตกับชุมชน ร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อปกป้องรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ กระจายอำนาจการบริหารจัดการ

ธุรกิจเอกชน ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านนวัตกรรม/การตลาด มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบผลกระทบด้านมลพิษ มีความยุติธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์ สนับสนุนการเงินแก่ชุมชนในการใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ภาควิชาการ วิจัยพัฒนา ให้การศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้/ยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำวิจัยร่วมกับชุมชน เป็นผู้ประสานเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจกับชุมชน

- **องค์กรพัฒนาเอกชน** ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน เป็นพี่เลี้ยงชุมชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และบริหารจัดการ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อท้องถิ่น ตรวจสอบภาครัฐ
- **องค์กรชุมชน/ประชาชน** เข้าใจถึงผลประโยชน์ที่ยั่งยืนของความหลากหลายทางชีวภาพ มีส่วนร่วมตลอดกระบวนการพัฒนา สร้างประชาคมและเครือข่ายในพื้นที่ ถ่ายทอด ยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการร่วมกับความรู้สมัยใหม่ มีแผนการจัดการร่วมกัน
- **อปท. /การเมือง** สร้างองค์ความรู้ เพิ่มบทบาทการจัดการทรัพยากรฯ และสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม โปร่งใส
- **สื่อมวลชน** ผลิตสื่อที่สร้างสรรค์/สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ทุนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจ เพิ่มเติม

- กำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานความหลากหลายทางชีวภาพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ควบคุมอุตสาหกรรม/กิจกรรมที่กระทบฐานทรัพยากรธรรมชาติ/คุณภาพชีวิตประชาชน
- จัดการขยะอย่างยั่งยืนเชิงยุทธศาสตร์
- กำหนดตัวชี้วัดผลกระทบต่อสุขภาพ
- แนวทางการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและควบคุมมลพิษ

แผนการดำเนินงาน

จัดทำร่างยุทธศาสตร์แผนฯ 10

ระดมความเห็น
Focus Group
10-11 ก.พ.
“อยุธยา”

ระดมความเห็น
ระดับภาค

เสนอร่างแผนฯ 10
ในการประชุมประจำปี

- ปรับปรุงร่างแผนฯ 10
- เสนอ กรม.
- ลงพระปรมาภิไธย

ประกาศใช้
แผนฯ 10

ธ.ค.

ม.ค.

มิ.ย.

ต.ค.

2548

2549

ประเด็นในการระดมความเห็น FOCUS GROUP

- แนวทางและกระบวนการเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- บทบาทของภาคีการพัฒนาในการเสริมสร้างทุน 3 ทุน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

www.nesdb.go.th

e-mail deco@nesdb.go.th